

ПОЛІТИКА ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені І.І. МЕЧНИКОВА У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Ця політика у сфері інтелектуальної власності врегульовує взаємовідносини між Одеським національним університетом імені І.І. Мечникова (далі – Університет) та працівниками закладу, здобувачами освіти, дослідниками, винахідниками, інноваторами, а також іншими учасниками інноваційного процесу щодо визначення належності майнових прав інтелектуальної власності, порядку їх виявлення, набуття, оцінки, охорони та подальшої комерціалізації, а також розподілу доходу від здійснення такої комерціалізації.

Скорочення, що вживаються:

ДКТР – дослідно-конструкторська та технологічна робота,

ЗВО – заклад вищої освіти,

ІВ – інтелектуальна власність,

НДР – науково-дослідна робота,

НОІВ – Національний орган інтелектуальної власності,

ОПІВ – об'єкт (об'єкти) права інтелектуальної власності,

Договір R&D (Research and Development) – договір на проведення досліджень та розробок.

І. Права на об'єкти права інтелектуальної власності

1. Взаємодія Університету з працівниками та здобувачами освіти до початку їх освітньої та/або науково-технічної та інноваційної діяльності

1.1. Працівники Університету перед початком педагогічної, науково-педагогічної, наукової, науково-технічної діяльності мають бути повідомлені щодо виникнення підстав для набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, розподілу прав та обов'язків на створені у майбутньому процесі такої діяльності ОПІВ із зобов'язаннями щодо нерозголошення конфіденційної інформації/комерційної таємниці, а також умови та строки щодо необхідності повідомлення про створення службового ОПІВ.

1.2. Здобувачам освіти, перед початком освітнього/освітньо-наукового процесу Університет повідомляє умови щодо виникнення підстав для набуття прав інтелектуальної власності, розподілу прав та обов'язків на створені у майбутньому процесі такої діяльності ОПІВ із зобов'язаннями щодо нерозголошення конфіденційної інформації/комерційної таємниці.

2. Визначення належності майнових прав ІВ працівників Університету та здобувачів освіти

2.1. Особисті немайнові права на службовий об'єкт права інтелектуальної власності належать працівникові, здобувачу освіти, інтелектуальною, творчою працею якого створено такий об'єкт.

2.2. Майнові права на службовий твір переходять до роботодавця (Університету) з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено законодавством, трудовим

договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, укладеним між працівником (автором) і роботодавцем (Університетом).

2.3. Роботодавець (Університет) має право доручити іншій особі завершити незавершений службовий твір, вносити зміни у завершений службовий твір, супроводжувати службовий твір ілюстраціями, передмовами, післямовами тощо, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір.

2.4. У разі створення службового ОПВ (винаходів, корисних моделей, промислових зразків, торговельних марок, сортів рослин, компонування напівпровідникових виробів, тощо) майнові права ІВ на такий об'єкт переходять до роботодавця, якщо інше не передбачено договором.

2.5. Право на реєстрацію службового винаходу (корисної моделі) має роботодавець (Університет) винахідника, якщо інше не передбачено договором. Якщо роботодавець (Університет) не виконає вимог стосовно реєстрації службового винаходу (корисної моделі) згідно чинного законодавства (Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>), то це право переходить до винахідника або його правонаступника.

2.6. Роботодавець (Університет) укладає з винахідником письмовий договір щодо розміру та умов виплати йому (його правонаступнику) винагороди відповідно до економічної цінності винаходу (корисної моделі) і (або) іншої вигоди, у випадку, якщо така одержана роботодавцем (Університетом).

2.10. Майнові права на технологію та/або її складові, що створені в Університеті у процесі виконання НДР та ДКТР, які фінансуються за рахунок бюджетних коштів, належать Університету, за виключенням, якщо технологію та/або її складові віднесено до державної таємниці та в інших випадках, визначених чинним законодавством (Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#Text>).

2.11. Ноу-хау може захищатися режимом комерційної таємниці. Порядок, умови форми та обсяги відповідальності за розголошення ноу-хау визначаються договором між Університетом та працівниками ЗВО/здобувачем освіти.

2.12. Правовий режим використання торговельної марки, власником якої є Університет, працівник Університету/здобувач освіти може визначатися договором між ЗВО, та працівником Університету/здобувачем освіти.

2.13. Здобувачу освіти, який не перебуває у трудових відносинах з Університетом, належать майнові права інтелектуальної власності на ОПВ, які він створює у рамках навчального процесу, якщо інше не передбачено договором між ЗВО та здобувачем освіти.

2.14. Майнові права на ОПВ, окрім об'єктів авторського права (творів), створені здобувачем освіти, який не перебуває в трудових відносинах з Університетом, у рамках наукової, науково-дослідницької та науково-технічної діяльності з істотним використанням ресурсів Університету, належать ОНУ, якщо інше не передбачено договором між Університетом та здобувачем освіти.

3. Права дослідників, які не є працівниками Університету

3.1. До створення ОПІВ в рамках виконання статутної діяльності Університету можуть залучатися дослідники, які не є працівниками ЗВО.

3.2. До ОПІВ, які можуть бути створені за замовленням, належать, у тому числі, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, об'єкти авторського права, об'єкти суміжних прав та сорти рослин.

3.3. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать досліднику, який створив цей об'єкт.

3.4. Майнові права на твір, створений за замовленням, переходять до замовника (Університету) з моменту створення твору у повному складі, якщо інше не передбачено договором замовлення.

3.5. Якщо інше не встановлено договором, майнові права інтелектуальної власності на ОПІВ, які не є службовими ОПІВ та не створені у рамках виконання договору про створення за замовленням, належать досліднику(ам).

4. Права інших осіб, які надають фінансові або інші ресурси, на створені ОПІВ

4.1. Університет може укладати договори з іншими особами, які надають фінансові або інші ресурси (далі – інші особи), на підставі яких можуть створюватись та/або використовуватись ОПІВ. У цих договорах визначається, кому належать майнові права ІВ на такі ОПІВ.

4.2. Інші особи набувають майнові права на ОПІВ, що створені та/або використовуються під час виконання договорів лише у разі, якщо відповідними договорами передбачено передання майнових прав ІВ на такий ОПІВ від Університету іншій особі. При цьому така передача може відбутись у разі укладання Університетом ліцензійного договору (договорів) з дослідником (дослідниками) та/або працівником (працівниками) та/або здобувачем (здобувачами) освіти, відповідно до якого (яких) майнові права ІВ на відповідний ОПІВ переходять Університету.

5. Права інтелектуальної власності у договорах на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок та договорах про співробітництво з проведення наукових досліджень

5.1. Перед підписанням договору на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок та договору про співробітництво з проведення наукових досліджень (далі – договір R&D) з національними та іноземними організаціями (далі – Організація) підрозділи ОНУ, що беруть участь у R&D, та Підрозділ визначають:

- Раніше створену ІВ Університету, що використовується при проведенні R&D та/або при комерціалізації Організацією результатів R&D;
- Нову ІВ, що може бути створена при проведенні R&D.

5.2. Перелік такої Раніше створеної ІВ зазначається у договорі R&D.

5.3. Раніше створена інтелектуальна власність (ІВ)

5.3.1. У випадку співробітництва з проведення R&D та при необхідності використання Організацією Раніше створеної ІВ Університету для проведення спільних досліджень, Університет надає Організації невиключну, як правило безоплатну ліцензію на використання зазначеної ІВ в цілях проведення спільних R&D на термін їх здійснення.

5.3.2. При зацікавленості Організації у використанні Раніше створеної ІВ Університету для проведення R&D після завершення спільних досліджень, умови використання такої ІВ визначається договором R&D.

5.4. Нова інтелектуальна власність (ІВ)

5.4.1. Майнові права ІВ на Нову ІВ, створену під час досліджень за договором R&D належать стороні, яка її створила, якщо інше не передбачено договором.

5.4.2. Адаптація Університетом її Раніше створеної ІВ до потреб Організації без створення нових патентоздатних технічних рішень або ноу-хау не може визначатися як Нова ІВ.

5.4.3. Майнові права ІВ на Нову ІВ, що створена спільною творчою працею працівників Університету та Організації, належать зазначеним сторонам спільно.

5.4.4. У випадку, якщо Організація передбачає комерціалізацію або інше використання Нової ІВ Університету, договором R&D можуть визначатися умови: надання Університетом платної ліцензії Організації на використання Нової ІВ, а також на використання частки прав Університету у Новій ІВ, права на яку належать сторонам спільно; передання Організації майнових прав на Нову ІВ з передбаченням виплати разового (паушального) та/або періодичних платежів (роялті) або разового платежу за надання права на використання Нової ІВ.

5.4.7. Якщо Нову ІВ створено сторонами спільно, сторони укладають договір щодо охорони прав на Нову ІВ та її використання, який визначає у випадку спільних майнових прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок: частки сторін у спільних правах на винахід. Такі частки мають відповідати творчому вкладу сторін при створенні винаходу; взаємовідносини сторін з підготовки та подання заявки на реєстрацію винаходу та сторону, яка подає заявку; сторону(и), яка сплачує витрати за дії, пов'язані з охороною прав ІВ, у тому числі за подання заявки, підтримання чинності патенту; порядок прийняття сторонами рішень про укладання ліцензійних договорів, надання ліцензій; передання майнових прав інтелектуальної власності на винахід; порядок отримання, розподілу та перерахування роялті, інших платежів за використання винаходу та передання майнових прав інтелектуальної власності; у випадку створення стартапів з метою використання винаходу – порядок прийняття рішень щодо його створення; порядок та розміри виплати авторської винагороди винахідникам та особам, що здійснювали трансфер (у разі їх залучення).

5.5. Умови надання Університетом ліцензій на використання Раніше створеної ІВ та Нової ІВ або передання майнових прав на Нову ІВ мають передбачати використання ІВ лише способами, необхідними для комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності, та на території, де буде використовуватися ІВ.

5.6. Права на ІВ, що залишаються в Університеті, може бути використано для надання ліцензій, передання майнових прав інтелектуальної власності з метою комерціалізації ІВ іншим особам.

5.7. Умови використання Раніше створеної ІВ та Нової ІВ можуть зазначатися в окремому розділі розділі договору R&D або у додатку до договору.

5.8. Університет забезпечує можливість використання ІВ, що створена за договорами R&D в цілях проведення подальших наукових досліджень та викладання.

5.9. У випадку, якщо Університету надана виключна ліцензія на використання Нової ІВ або передані майнові права інтелектуальної власності на Нову ІВ, у договорі R&D з Організацією визначається, що Нова ІВ може бути використана Університетом в цілях проведення досліджень та викладання.

5.10. При цьому, якщо певні об'єкти Нової ІВ віднесено до конфіденційної інформації/комерційної таємниці, використання такої ІВ Університет має здійснюватися з дотриманням законодавства щодо охорони конфіденційної інформації/комерційної таємниці.

5.11. Умови використання Раніше створеної ІВ та Нової ІВ зазначаються у договорі R&D з Організацією.

5.12. Під час підготовки проєкту договору R&D та перед його підписанням проєкт договору в обов'язковому порядку передається керівнику Підрозділу з метою отримання рекомендацій щодо його укладання та погодження.

II. Управління інтелектуальною власністю

6. Підрозділ, який забезпечує управління ІВ

6.1. Управління ІВ в Університеті здійснює відділ з питань інтелектуальної власності Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (Підрозділ), який функціонує в структурі науково-дослідної частини Університету.

6.3. Функції Підрозділу включають, зокрема: виявлення ОПВ, що можуть бути створені під час наукової і науково-технічної діяльності Університету; забезпечення патентного пошуку за допомогою пошукових систем та баз; підготовку та подання заявок на реєстрацію прав на об'єкти інтелектуальної власності, отримання охоронних документів; забезпечення охорони прав інтелектуальної власності; виявлення комерційно-придатних розробок, аналіз та оцінка можливостей використання ІВ; забезпечення проведення оцінки технологічного, ринкового та патентного потенціалу розробок; розробка стратегії комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності; пошук потенційних клієнтів; розміщення технологічних пропозицій і запитів у мережах з трансферу технологій, в тому числі, міжнародних; участь в організації та проведення заходів, спрямованих на комунікацію учасників інноваційного процесу; організація та проведення навчальних та просвітницьких заходів з питань комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності; надання консультацій дослідникам, винахідникам та інноваторам з питань, що належать до його компетенції; сприяння в укладенні договорів, а також ліцензування та управління ліцензійними договорами; комунікацію з інвесторами, пошук та залучення інвестицій; комунікацію та співпрацю з науковими парками та іншими інноваційними структурами; сприяння управлінню інноваційним районом.

6.4. Основними критеріями успішності функціонування Підрозділу є:

6.4.1. показники щодо патентної активності: кількість заявок на реєстрацію прав на об'єкти інтелектуальної власності, поданих до уповноважених організацій; кількість проведених патентних пошуків; кількість отриманих охоронних документів, зокрема в інших країнах;

6.4.2. показники щодо інноваційної активності: кількість укладених договорів про трансфер технологій; кількість переданих технологій; доходи від комерціалізації майнових прав

інтелектуальної власності; обсяг фінансових співробітництва; кількість створених стартапів; обсяг залучених інвестицій;

6.4.3. інші параметри, визначені Університетом.

6.5. Управління ІВ Підрозділ здійснює в такому порядку: виявлення ОПІВ та забезпечення набуття прав Університетом; проведення попередньої оцінки (технологічний та економічний аудит, маркетингові дослідження, оцінка майнових прав на ІВ); забезпечення охорони ОПІВ, у тому числі підготовка заявок на реєстрацію прав на об'єкти інтелектуальної власності та здійснення у встановленому порядку реєстрації; отримання охоронних документів на ОПІВ та підтримка їх чинності; визначення вартості, проведення оцінки ОПІВ; постановка на бухгалтерський облік нематеріальних активів; просування на ринок товарів (робіт, послуг), які містять ОПІВ, впровадження ОПІВ; укладання договорів щодо комерціалізації ОПІВ та трансферу технологій.

7. Виявлення прав на ОПІВ

7.1. При створенні службового ОПІВ працівник (працівники) в обумовлені строки, повинен(ні) повідомити Університет про створений службовий ОПІВ з описом, що розкриває його суть достатньо ясно і повно.

7.2. Підрозділ Університету розглядає повідомлення не більше як протягом 2 місяців з дня отримання повідомлення про створений ОПІВ.

7.3. У разі повідомлення про створений ОПІВ не в повному обсязі Підрозділ подає досліднику запит про надання додаткової інформації про створений ОПІВ. Датою повідомлення про створений ОПІВ є день, в який Підрозділ отримує документ, що містить розкриті в повному обсязі відомості про створений ОПІВ.

7.4. З урахуванням пропозицій Підрозділу, Університет протягом 4 місяців від дати одержання від дослідника повідомлення про створений ОПІВ приймає одне з рішень щодо: подачі заявки на одержання охоронного документу на ОПІВ; передачі права на його одержання іншій особі; неможливості подачі заявки та отримання охоронного документа та віднесення витрат, понесених на створення ОПІВ, на поточні витрати.

8. Отримання охоронних документів

8.1. З урахуванням пропозицій Підрозділу, Університет протягом 4 місяців від дати одержання від дослідника повідомлення про створений ОПІВ приймає рішення щодо подання заявки на реєстрацію ОПІВ.

8.2. Про прийняте рішення щодо реєстрації створеного ОПІВ працівник, дослідник (дослідники), здобувач освіти повідомляється (повідомляються) способом, прийнятим в Університеті як спосіб обміну службовою інформацією.

8.3. Підрозділ Університету відповідальний за підготовку документів, необхідних для реєстрації прав на об'єкти інтелектуальної власності.

8.4. Підрозділ контролює дотримання строків сплати зборів за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності, що належать ОНУ.

9. Проведення оцінки вартості ОПІВ

9.1. У випадках, визначених законодавством, Університет проводить оцінку майнових прав ІВ на підставі договору із суб'єктом оціночної діяльності – суб'єктом господарювання та Університетом – замовником оцінки.

9.2. Процедура оцінки завершується складенням Звіту про оцінку майнових прав інтелектуальної власності, що складається у повній формі та обов'язково має містити висновок про вартість об'єкта оцінки на дату оцінки.

10. Визнання та бухгалтерський облік нематеріальних активів

10.1. Університет при постановці на бухгалтерський облік нематеріальних активів:

11.1.1. Використовує окремі положення облікової політики Університету щодо створення, оцінки, визначення собівартості, інвентаризації, амортизації, прийняття на баланс, списання ОПІВ тощо.

10.1.2. Може визначати собівартість майнових прав інтелектуальної власності за витратним підходом або, у випадку придбання майнових прав інтелектуальної власності – за вартістю придбання, або за результатами оцінки, проведеної незалежним сертифікованим оцінювачем. Первісна вартість визначається відповідно до вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку «Нематеріальні активи» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1018-10#Text>) та інших нормативних документів.

10.1.3. Здійснення операцій з ОПІВ відбувається на підставі цивільноправових договорів. Невід'ємною частиною таких договорів повинен є: акт приймання-передачі майнових прав на ОПІВ (або права на використання ОПІВ), акт приймання-передачі ОПІВ, акт введення в експлуатацію ОПІВ (наказ про введення в експлуатацію ОПІВ).

10.1.4. Нематеріальні активи відображаються в бухгалтерському обліку та звітності за первісною вартістю, а об'єкти, які переоцінювались, – відновлювальною вартістю.

10.1.5. Нематеріальні активи для взяття на облік повинні бути закінченими та можуть бути засвідченими відповідними охоронними (правовстановлюючими) документами (патентом, свідоцтвом тощо) у порядку, встановленому чинним законодавством України (Наказ України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>).

10.1.6. Введення в експлуатацію кожного окремого ОПІВ та віднесення на відповідний рахунок бухгалтерського обліку відбувається за первісною вартістю або договірною ціною, згідно з рішенням постійно діючої комісії Університету з питання прийняття на облік, нарахування зносу, інвентаризації та списання.

10.1.7. Введення в господарський оборот, використання, облік, здійснення переоцінки та вибуття придбаних (створених) ОПІВ у складі нематеріальних активів відбувається згідно з рішенням постійно діючої комісії Університету з прийняття на облік, нарахування зносу, інвентаризації та списання з дотримання вимог чинного законодавства України.

11. Просування на ринок (впровадження ОПІВ)

11.1. З моменту постановки на бухгалтерський облік підрозділ організовує просування на ринок відповідно до маркетингової стратегії, зокрема через: власні контакти та переговори з потенційними партнерами, інвесторами, підприємствами; участь у виставках, фестивалях інновацій та інших заходах; розміщення на платформах, спрямованих на комерціалізацію майнових прав інтелектуальної власності, створення веб-сайту; презентації інвесторам тощо.

§12. Укладання договору

12.1. Університет комерціалізує майнові права інтелектуальної власності на підставі укладених договорів.

12.2. Розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права, на винаходи, корисні моделі може здійснюватися на підставі: трудового договору (контракту) – в частині умов щодо розподілу майнових прав інтелектуальної власності на службові ОПІВ, якщо їх створено у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи доручення роботодавця; ліцензійного договору про надання права використання ОПІВ; договору про створення за замовленням і використання ОПІВ; договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності; договору на виконання науково-дослідних конструкторських та технологічних робіт.

12.3. Університет здійснює державну реєстрацію договорів про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти авторського права та суміжних прав, на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, компонування напівпровідникових виробів, сорти рослин відповідно до чинного законодавства України.

12.4. Найбільш поширеними способами комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності є укладання ліцензійного договору про надання права використання ОПІВ, створення стартапів (подальше ліцензування у стартапи).

13. Робота зі стартапами

13.1. Університет за сприянням Підрозділу здійснює роботу зі стартапами.

13.2. На початкових етапах розвитку стартапу: на етапі створення Університет бере участь у перевірці гіпотези про те, чому ідея цінна і для кого шляхом виявлення потенційних розробок та навчання у стартап-школі. На етапі оцінки стартапу Університет бере участь у перевірці того, чи є ідея продукту комерційно релевантною та цінною за допомогою забезпечення менторства, інкубації та надання інноваційного простору (зокрема, приміщень інноваційних структур тощо). На етапі розвитку стартапу ОНУ бере участь у розробці комерційного продукту як доказу того, що бізнес-модель працює, шляхом забезпечення менторства, акселерації, пошуку інвестицій, надання приміщення в оренду. На етапі масштабування стартапу Університет бере участь у розширенні бізнес-моделі до самоокупної життєздатної компанії шляхом забезпечення надання різного спектру послуг, пошуку інвестицій, тощо.

14 Трансфер технологій

14.1. При трансфері технологій визначаються складові технології (ОПІВ, ноу-хау тощо). Трансфер технологій здійснюється шляхом: надання прав на її/їх використання на підставі ліцензійного договору та інших договорів про трансфер технологій; передання (відчуження) у випадках передбачених законодавством, технології та/або її складових; внесення майнових прав на

ОПІВ до статутного капіталу інших юридичних осіб у порядку, передбаченому чинним законодавством (Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»).

14.2. Під час передачі (трансферу) технологій Університет укладає договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності з урахуванням вимог чинного законодавства України

14.3. У договорі про трансфер технологій чи разом з договором про трансфер технологій Університет може укладати договори, в яких може бути визначено про: гарантії осіб, які передають технології та їх складові, стосовно можливості досягнення економічних показників і виробництва продукції із застосуванням цих технологій та складових; гарантії осіб, які передають технології та їх складові, стосовно конфіденційності та нерозголошення інформації третім особам; проведення комплексу інженерних, екологічних або інших робіт, необхідних для застосування технологій та їх складових; обслуговування обладнання.

14.4. При здійсненні трансферу технологій відповідно до Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» не допускається укладення договорів про трансфер технологій, які передбачають: ввезення в Україну технологій та/або їх складових, які можуть завдати шкоди навколишньому природному середовищу або здоров'ю людей; здійснення виплат, що значно перевищують ціну технології та її складових; встановлення зобов'язань щодо придбання в особи, яка передає технологію та/або її складові, сировини, напівфабрикатів, обладнання та його комплектувальних частин, що не застосовуються під час виробництва відповідної продукції; встановлення зобов'язань щодо переважного продажу продукції, виготовленої із застосуванням технології, покупцям, визначеним особою, яка передає цю технологію, та використання визначеного нею персоналу; право особи, яка передає технологію, визначати ціну продажу або реекспорту продукції, виготовленої із застосуванням цієї технології; встановлення необґрунтованих обмежень обсягу виробництва продукції; встановлення обмежень, які суперечать законодавству, стосовно використання майнових прав на технології та їх складові; заборону використання аналогічних або більш досконалих технологій та їх складових; заборону або обмеження експорту продукції, виготовленої із застосуванням технології; встановлення зобов'язань щодо використання запатентованого ОПІВ, який не використовується у процесі застосування технологій.

III. Розподіл винагороди та використання доходу, отриманого від комерціалізації ОПІВ

15. Розподіл винагороди від використання ОПІВ

15.1. Винагорода від використання ОПІВ розподіляється між дослідниками – авторами ОПІВ, менеджерами з трансферу технологій, підрозділом Університету, де працює дослідник та Університетом.

16. Винагорода авторам

16.1. Університет здійснює виплату винагороди в разі комерціалізації ОПІВ на підставах, передбачених законодавством, шляхом укладання договору та/або видання наказу про виплату винагороди за створення ОПІВ.

16.2. Ставка винагороди за використання об'єктів авторського права і суміжних прав визначається відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження мінімальних

ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-%D0%BF#Text>).

16.3. Ставка винагороди дослідникам/авторам технології та/або її складових становить: у разі укладення ліцензійного договору – не менш як 20 відсотків паушальних та періодичних платежів (роялті), що отримані за договором; у разі укладення договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності – не менш як 20 відсотків отриманого доходу; у разі укладення змішаного договору – не менш як 20 відсотків передбачених у договорі ліцензійних платежів.

16.4. Якщо службовий ОПІВ створено кількома дослідниками, то сума винагороди розподіляється між ними з урахуванням творчого вкладу кожного з дослідників у їх створення чи відповідно до договору про розподіл винагороди між ними.

17. Використання ОНУ доходу, отриманого від комерціалізації ОПІВ

17.1. Кошти, одержані від комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності, використовуються Університетом виключно на виконання статутних завдань та можуть розподілятися за такими напрямками: проведення патентних, досліджень; патентно-кон'юнктурних, маркетингових проведення технологічного та економічного аудиту, проведення оцінки науково-технічного рівня розробки; забезпечення доступу до пошукових баз даних з патентною, ліцензійною та економічною інформацією; здійснення заходів щодо патентування, зокрема закордонного патентування, а також забезпечення правової охорони в Україні та за кордоном; підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації фахівців з питань інтелектуальної власності та трансферу технологій, а також забезпечення участі співробітників, до функціональних обов'язків яких належить трансфер технологій, у тренінгах та семінарах з цих питань; організація просування розробок на ринок шляхом їх демонстрації на виставкових заходах, здійснення їх рекламування за допомогою Інтернету, соціальних мереж, радіо, телебачення; закупівля інструментів, обладнання та устаткування, необхідних для проведення тестування, прототипування, проведення експериментальних досліджень, створення та випробування дослідних зразків, виготовлення моделей; проведення тестування, прототипування, експериментальних досліджень, виготовлення моделі або дослідного зразка та здійснення їх випробування, сертифікації; набуття прав на об'єкти права інтелектуальної власності; створення та забезпечення функціонування інноваційних структур, створених Університетом (інноваційні інкубатори, акселератори, стартап-школи, центри трансферу технологій, коворкінги, хаби); забезпечення створення та функціонування стартапів (навчання, менторство, інкубаційні програми, надання у користування інноваційного простору (приміщень інноваційних структур), пошук інвесторів, розроблення бізнес-плану та фінансової моделі); виплата винагороди дослідникам/авторам технології та/або її складових; виплата винагороди особам, що здійснюють трансфер технології та/або її складових (працівникам Підрозділу).

III. Розподіл винагороди та використання доходу, отриманого від комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності

18. Розподіл винагороди від використання ОПІВ

18.1. Стимулювання інтелектуальної, творчої діяльності Університету здійснюється на двох рівнях:
на рівні держави шляхом встановлення пільг по сплаті зборів за дії, пов'язані з охороною прав інтелектуальної власності на ОПІВ, стосовно реєстрації прав інтелектуальної власності на ОПІВ; присвоєння почесних звань;

на рівні Університету шляхом сплати авторської винагороди дослідникам.

18.2. Винагорода від використання ОПІВ розподіляється між дослідниками – авторами ОПІВ. Розподіл винагороди від використання ОПІВ може розподілятися також між менеджерами з трансферу технологій, підрозділом Університету, де працює дослідник та Університетом.

19. Винагорода дослідникам/авторам

19.1. Університет здійснює виплату винагороди в разі комерціалізації ОПІВ дослідникам/авторам/працівникам на підставах, передбачених законодавством, шляхом укладання договору та/або видання наказу про виплату винагороди за створення ОПІВ.

19.2. Університет виплачує винагороду у вигляді виплат, що не належать до фонду оплати праці.

19.3. Ставка винагороди за використання об'єктів авторського права і суміжних прав визначається відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-%D0%BF#Text>).

20. Винагорода менеджерам з трансферу технологій

20.1. Ставка винагороди менеджеру з трансферу технологій становить не менш як 2 відсотки доходу, отриманого на підставі договору, укладеного на комерціалізацію майнових прав інтелектуальної власності. З урахуванням цих положень конкретний відсоток винагороди менеджеру з трансферу технологій Університет визначає самостійно.

21. Використання Університетом доходу, отриманого від комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності

Кошти, одержані від комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності, використовуються Університетом виключно на виконання статутних завдань та можуть розподілятися за такими напрямками:

проведення патентних, патентно-кон'юнктурних, маркетингових досліджень; проведення технологічного та економічного аудиту, проведення оцінки науково-технічного рівня розробки; забезпечення доступу до пошукових баз даних з патентною, ліцензійною та економічною інформацією; здійснення заходів щодо патентування, зокрема закордонного патентування.

IV. Випадки та умови вільного використання ОПІВ

22. Вільне використання ОПІВ в освітній, науковій та науково-технічній діяльності

22.1. Працівники та здобувачі освіти при створенні та використанні ОПІВ зобов'язані дотримуватися вимог законодавства, а також принципів доброчесності під час навчання, викладання та провадження освітньої та/або наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів їх робіт.

22.2. Використання ОПІВ здійснюється з дозволу особи, яка має виключне право дозволяти використання ОПІВ, крім випадків правомірного використання, передбачених законодавством.

22.3. Без дозволу суб'єктів авторського права і безоплатно, але із зазначенням імені автора і джерела запозичення, допускається: використання цитат, включаючи їх переклад з інших мов, з правомірно опублікованих творів, у тому числі статей з газет і журналів у формі оглядів преси, якщо

це зумовлено критичним, полемічним, науковим або інформаційним характером твору (повідомлення), до якого цитати включаються, із семантичним та/або графічним виділенням меж цитати; відтворення, у тому числі в електронній (цифровій) формі, інтерактивне надання доступу до правомірно опублікованих статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів, творів образотворчого мистецтва, фотографічних творів, аудіовізуальних творів як ілюстрацій у виданнях, програмах організацій мовлення, звукозаписах чи відеозаписах для забезпечення та реалізації освітнього процесу або з метою наукових досліджень, якщо такі дії не мають самостійного економічного значення, в обсязі, що відповідає визначеній меті, за умови, що: обсяг такого використання відповідає визначеній меті; використання творів здійснюється суб'єктами освітньої або наукової діяльності у місцях, де цими суб'єктами здійснюється освітня або наукова діяльність, або через захищене електронне (цифрове) середовище, до якого забезпечується доступ виключно здобувачам освіти та педагогічним, науково-педагогічним працівникам навчального закладу або працівникам Університету; репрографічне відтворення творів, що здійснюється суб'єктами освітньої діяльності для навчальних занять правомірно оприлюднених статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів з ілюстраціями або без них за умови, що: обсяг такого відтворення відповідає меті, визначеній навчальними заняттями; відтворення твору не має систематичного характеру; відтворення в електронній (цифровій) формі, інтерактивне надання доступу до правомірно оприлюднених статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів як ілюстрацій для дистанційного навчання, за умови застосування заходів щодо захисту матеріалів дистанційного навчання від незаконного доступу до них.

22.4. Не визнається порушенням прав, що впливають з патенту на вихід/корисну модель, свідоцтва на промисловий зразок, реєстрації компонування, використання запатентованого винаходу (корисної моделі, промислового зразка) без комерційної мети або з науковою метою, або в порядку експерименту.

22.5. Дослідники мають усвідомлювати, що використання ОПІВ в інших цілях чи без дотримання вказаних в законі умов, може виходити за межі вільного використання ОПІВ та кваліфікуватися як порушення прав на відповідні ОПІВ.

V. Конфіденційність

23. Охорона та захист результатів наукової та науково-технічної діяльності

23.1. Результати наукової та науково-технічної діяльності працівників, запрошених дослідників ЗВО/НУ, які містять наукову, науково-технічну, конструкторську та технологічну інформацію, відповідно до законодавства України, неправомірне розголошення, поширення або використання яких може завдати шкоди правам або інтересам особи, підлягають охороні та захисту як конфіденційна інформація/комерційна таємниця (у тому числі ноу-хау).

23.2. Для запобігання неправомірному розголошенню, збиранню, одержанню, зберіганню, використанню або поширенню конфіденційної інформації/комерційної таємниці Університет забезпечує належний режим конфіденційності у відносинах, що виникають: між Університетом та працівниками/запрошеними дослідниками; між Університетом, замовниками, інвесторами, які можуть набувати статусу сторони договору – виконавця та замовника, а також іншими особами.

23.3. Університет встановлює комерційну цінність належної йому (їй) інформації та визначає такий перелік, а також встановлює режим доступу до інформації, що становить конфіденційну інформацію/комерційну таємницю (вимоги, заходи забезпечення конфіденційності (секретності), та систему (способи) охорони і захисту зазначеної інформації від неправомірного (несанкціонованого) розголошення, збирання, використання, поширення або розповсюдження.

VI. Захист прав інтелектуальної власності

24. Конфлікт інтересів. Врегулювання спорів

24.1. Університет, дослідники та інші фізичні або юридичні особи вживають заходів для досудового врегулювання спору за домовленістю між собою.

24.2. Якщо конфлікт інтересів чи спір обумовлений порушенням прав ІВ, такий спір може розглядатися в судовому порядку або можуть застосовуватись альтернативні способи врегулювання спорів, зокрема, медіація.

25. Форми захисту прав інтелектуальної власності

25.1. У разі порушення прав інтелектуальної власності Університету, дослідники обирають форму захисту прав на власний розсуд. Існує дві форми захисту права інтелектуальної власності: юрисдикційна (загальна та спеціальна) та неюрисдикційна. У разі порушення прав ІВ і для їх захисту застосовується одна з цих форм.

25.2. Відповідно до загальної форми захист прав на ОПІВ здійснюється у судовому порядку. Спеціальною формою захисту є адміністративний порядок захисту цих прав, який застосовується лише у визначених законом випадках. Спеціальний порядок захисту прав здійснюється органами державного управління або органами Антимонопольного комітету України, або органами Державної податкової служби України.

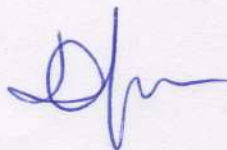
25.3. Неюрисдикційна форма захисту полягає у самозахисті, що проявляється в активних діях особи, спрямованих на запобігання чи припинення порушення її суб'єктивного права.

Начальник науково-дослідної частини

Олександр КОПІЙКА

Завідувач відділу з питань інтелектуальної власності

Ольга ДРАГУНОВСЬКА

Терміни:

Акселератор – структурний підрозділ ЗВО/НУ, що надає підтримку для стартапів на етапах їх зростання і масштабування, шляхом навчання, залучення менторів, надання інших видів підтримки з метою прискорення їх розвитку.

Винахід (корисна модель) – результат інтелектуальної, творчої діяльності людини в будь-якій сфері технології.

Договір R&D – договір (комплекс договорів) про виконання наукової (науково-технічної) роботи, надання науково-технічних послуг або проведення наукової і науково-технічної експертизи, в рамках якого передбачається використання ресурсів ЗВО, що може призвести до виникнення підстав для набуття прав інтелектуальної власності згідно з умовами укладеного договору.

Замовник – фізична особа, яка не є працівником або здобувачем освіти ЗВО, та/або юридична особа, розпорядник грошових коштів, який замовляє та оплачує певні роботи чи послуги щодо створення та/або використання об'єктів майнових прав інтелектуальної власності.

Запрошений дослідник – особа, яка взаємодіє з ЗВО, але не є його працівником або здобувачем освіти.

Здобувачі освіти – студенти, курсанти, аспіранти (ад'юнкти), докторанти, інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти.

Інкубатор – структурний підрозділ ЗВО, який забезпечує підтримку інноваторів або їх команд на початкових етапах створення інноваційного підприємства (на етапах формування ідеї, розроблення інноваційної продукції, її запуску та випробування), надає на певних умовах та на певний час спеціально обладнані приміщення та інше майно,

консультаційні, освітні та інші послуги з метою його розвитку та масштабування.

Інноваційний район – географічна територія, яка об'єднує на договірних засадах ЗВО/НУ, наукові парки, інкубатори, акселератори, коворкінги, високотехнологічні підприємства, малі інноваційні підприємства тощо з метою комерціалізації інтелектуальної власності та трансферу технологій, залучення інвестицій та створення нових робочих місць, а також сприяння розвитку інноваційних підприємств та створення

сприятливих умов для розвитку інноваційної екосистеми.

Інтелектуальна власність (ІВ) – результат інтелектуальної, творчої діяльності, що відповідає вимогам чинного законодавства.

Комерціалізація майнових прав інтелектуальної власності – будь-яка форма діяльності з метою комерційного використання ОПІВ, отримання доходу від їх ліцензування, відчуження тощо.

Комерційна таємниця – інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію. Комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до чинного законодавства не можуть бути віднесені до комерційної таємниці. Режимом комерційної таємниці може захищатися ноу-хау.

Компонування напівпровідникових виробів (компонування) – сукупність пов'язаних зображень, певним чином зафіксованих або закодованих, які становлять тривимірну конфігурацію шарів, з яких складається напівпровідниковий виріб та в яких кожне зображення містить конфігурацію або частину конфігурації напівпровідникового виробу на будь-якій стадії його виготовлення.

Конфіденційна інформація – інформація про фізичну особу, інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень, а також інформація, визнана такою на підставі чинного законодавства. Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному

нею порядку відповідно до передбачених нею умов, якщо інше не встановлено чинним законодавством.

Майнові права інтелектуальної власності – право на використання ОПІВ; виключне право дозволяти використання ОПІВ; виключне право перешкоджати неправомірному використанню ОПІВ, в тому числі забороняти таке використання; інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені чинним законодавством.

Менеджери з трансферу технологій – особи, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складових – працівники ЗВО, на яких покладено функції зі здійснення трансферу технологій/розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

Нова ІВ – об'єкти права інтелектуальної власності, ноу-хау, які одночасно задовольняють умовам: створені під час виконання договору ДР; що не містять Раніше створену ІВ; майнові права на які належать стороні, працівниками якої її створено, або належать сторонам спільно при створенні ІВ спільною творчою працею працівників ЗВО та Організації.

Об'єкти права інтелектуальної власності (ОПІВ) – це результати інтелектуальної, творчої діяльності, зокрема: наукові та літературні твори; комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних); виконання; фонограми, відеограми, програми організацій мовлення; наукові відкриття; винаходи, корисні моделі, промислові зразки; компонування напівпровідникових виробів, раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин; торговельні марки, комерційні таємниці.

Особисті немайнові права інтелектуальної власності – право на визнання людини творцем (автором, виконавцем, винахідником тощо) об'єкта права інтелектуальної власності; право перешкоджати будь-якому посягання на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця об'єкта права інтелектуальної власності; інші особисті немайнові права інтелектуальної власності, встановлені чиним законодавством.

Підрозділ – структурний підрозділ ЗВО, завданням якого є здійснення управління інтелектуальною власністю, комерціалізація майнових прав інтелектуальної власності та трансфер технологій. Функції Підрозділу визначаються у пункті 7.3 цих Методичних рекомендацій.

Посадові обов'язки – зафіксовані в трудових договорах (контрактах), посадових інструкціях функціональні обов'язки працівника, що передбачають виконання робіт, у тому числі і ті, які можуть привести до створення ОПІВ.

Права інтелектуальної власності – особисті немайнові та/або майнові права особи на результати інтелектуальної, творчої діяльності або на інші об'єкти права інтелектуальної власності.

Працівник – фізична особа, яка перебуває в трудових відносинах з ЗВО за трудовим договором (контрактом).

Промисловий зразок – результат інтелектуальної, творчої діяльності людини в галузі художнього конструювання.

Раніше створена ІВ ЗВО/НУ – об'єкти права інтелектуальної власності, ноу-хау, які одночасно відповідають умовам: створені до укладання договору на виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок або договору про співробітництво з проведення наукових досліджень між ЗВО й Організацією; майнові права на які належать ЗВО.

Раціоналізаторська пропозиція – визнана юридичною особою пропозиція, яка містить технологічне (технічне) або організаційне рішення у будь-якій сфері її діяльності. Об'єктом раціоналізаторської пропозиції може бути матеріальний об'єкт або процес.

Ресурси ЗВО – інтелектуальні ресурси, фінансові кошти, інформація, у тому числі рекламного характеру, знання, матеріально-технічна база або інші ресурси, включаючи обладнання, витратні матеріали ЗВО/НУ, що використовуються у процесі створення ОПІВ.

Службовий об'єкт права інтелектуальної власності – створений творцем, автором, винахідником, дослідником тощо ОПІВ у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між ним і роботодавцем з використанням ресурсів ЗВО.

Службовий об'єкт авторського права (службовий твір) – створений автором у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між ним і роботодавцем.

Службові завдання (доручення) – видане працівникові завдання, яке: має безпосереднє відношення до специфіки діяльності ЗВО або діяльності роботодавця; визначається з урахуванням змісту

трудового договору (контракту) та/або інших документів (посадових інструкцій, наказів, розпоряджень тощо), що визначають обсяг службових обов'язків працівника; може призвести до створення ОПІВ і розподілу майнових прав на нього згідно з умовами укладених договорів.

Сорт рослин (сорт) – окрема група рослин (клон, лінія, гібрид першого покоління, популяція) в рамках нижчого із відомих ботанічних таксонів (рід, вид, різновидність) незалежно від того, чи задовольняє вона умови виникнення правової охорони.

Стартап – суб'єкт, який не має статусу юридичної особи і є тимчасовою структурою, на початкових етапах свого розвитку, або суб'єкт мікро- чи малого підприємництва, діяльність якого спрямована на розроблення, створення, впровадження та реалізацію інноваційної продукції і пошук бізнес-моделі для подальшого її масштабування та розвитку. Термін «суб'єкти малого підприємництва» вживається в значенні, наведеному у Господарському кодексі України, з урахуванням того, що він охоплює суб'єктів мікропідприємництва.

Стартап-школа – структурний підрозділ ЗВО/НУ або проєкт, що реалізується ЗВО/НУ, у рамках діяльності/реалізації якого використовуються ресурси ЗВО/НУ для проведення навчання та надання інформаційно-консультаційної підтримки здобувачам освіти та працівникам ЗВО/НУ, які бажають перетворити інноваційну ідею на стартап.

Суб'єкт права інтелектуальної власності (творець, автор, винахідник, дослідник тощо) – працівник, здобувач освіти ЗВО/НУ або інша фізична особа, інтелектуальною, творчою діяльністю якої створено ОПІВ.

Торговельна марка – позначення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від товарів і послуг інших осіб.

Трансфер технологій – передача технології, що оформляється шляхом укладення між фізичними та/або юридичними особами двостороннього або багатостороннього договору, яким встановлюються, змінюються або припиняються майнові права та обов'язки щодо технології та/або її складових.

Учасник інноваційного процесу – фізична та/або юридична особа, що взаємодіє з ЗВО/НУ на договірних засадах з питань комерціалізації майнових прав інтелектуальної власності на всіх її етапах.